

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **MEDICUS - STAV, s. r. o.,** se sídlem Nýrsko, Klatovská 590, zastoupeného JUDr. Jiřím Žižkou, advokátem se sídlem Klatovy, Vídeňská 1, proti žalovanému **Krajskému úřadu Plzeňského kraje,** se sídlem Plzeň, Škroupova 18, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) Ing. B. H.**, a **2) Města Kdyně**, se sídlem Kdyně, Náměstí 1, zastoupeného Mgr. Lukášem Zscherpem, advokátem se sídlem Plzeň, Lochotínská 18, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 8. 2009, č. j. 57 Ca 25/2008 - 50, ve znění opravného usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 9. 2009, č. j. 57 Ca 25/2008 – 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 10. 1. 2008, č. j. RR/3737/07 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný podle ustanovení § 60 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítl jako nepřípustné odvolání žalobce ze dne 28. 11. 2007, směřující proti rozhodnutí Městského úřadu Kdyně (dále jen „stavební úřad“) ze dne 14. 4. 2005, č. j. 604/04/V, kterým bylo Ing. B. H., podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), nařízeno odstranění

rozestavěné stavby „*soukromé tělocvičny*“ na pozemku p. č. 378/2 v k. ú. Kdyně u objektu č. p. 91 „*Zámeček*“, ve Kdyni, S. ulice (dále též jako „předmětná stavba“).

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Plzni žalobou, který ji rozsudkem ze dne 31. 8. 2009, č. j. 57 Ca 25/2008 - 50, ve znění usnesení ze dne 25. 9. 2009, č. j. 57 Ca 25/2008 – 68, zamítl.

S ohledem na velmi komplikovanou skutkovou situaci v této věci, je vhodné nejprve podrobněji zrekapitulovat skutkový stav, ze kterého krajský soud při svém rozhodování vycházel.

Dne 24. 10. 1994 podal B. H. (otec Ing. B. H.) stavebnímu úřadu návrh na vydání územního rozhodnutí o umístění stavby „*soukromé tělocvičny*“ na pozemku p. č. 378/2, v k. ú. Kdyně. V té době (dle výpisu z listu vlastnictví) vlastnili tento pozemek z ½ manželé B. a N. H. (bezpodílové spoluvlastnictví manželů – nyní společné jmění manželů – pozn. NSS) a z ½ manželé P. a V. J. (bezpodílové spoluvlastnictví manželů). Stavební úřad rozhodnutím ze dne 31. 1. 1995, č. j. 396/94/V, návrh zamítl; odvolací orgán toto rozhodnutí potvrdil a odvolání proti němu podané zamítl. Dne 11. 3. 1996 podal B. H. nový návrh v téže věci. Stavební úřad toto nové územní řízení (o umístění stavby „*soukromé tělocvičny*“) dne 5. 6. 1996 zastavil. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 7. 1996.

Na základě stížnosti provedl následně stavební úřad místní šetření, přičemž zjistil, že předmětná stavba byla dne 5. 7. 1996 zahájena bez stavebního povolení. Dne 22. 7. 1996 stavební úřad oznámil zahájení řízení o odstranění stavby, dle ustanovení § 88 stavebního zákona. Rozhodnutím ze dne 28. 8. 1996, č. j. 353/96/V, pak nařídil P. J., Ing. B. H. a manželům B. a N. H. tuto stavbu odstranit. Jimi podané odvolání bylo rozhodnutím odvolacího orgánu zamítnuto a rozhodnutí stavebního úřadu bylo potvrzeno. Ve věci byla poté podána správní žaloba, na základě které Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 19. 6. 1998, sp. zn. 30 Ca 49/97, zrušil rozhodnutí správních orgánu obou stupňů s tím, že jsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost, neboť z jejich odůvodnění nelze seznat, kdo je považován za vlastníka stavby. Vyřešení této otázky přitom soud označil za základní předpoklad pro zjištění, komu má být nařízeno odstranění stavby, ve smyslu ustanovení § 88 odst. 1 stavebního zákona.

Stavební úřad tedy započal zjišťovat, kdo je vlastníkem předmětné stavby. Vzhledem k tomu, že se nedobral žádného výsledku, dal dne 23. 10. 2002 podnět Městu Kdyně ke zjištění vlastníka nepovolené rozestavěné stavby. Město Kdyně vydalo dne 30. 10. 2002 veřejnou vyhlášku ke zjištění vlastníka nepovolené rozestavěné stavby a pro přihlášení se k vlastnictví byla, podle ustanovení § 135 občanského zákoníku, určena lhůta jednoho roku od vyvěšení výzvy. V poučení bylo uvedeno, že pokud se v uvedené lhůtě nepodaří zjistit vlastníka, bude s věcí naloženo jako s věcí opuštěnou a může dojít k jejímu propadnutí státu. Veřejná vyhláška byla vyvěšena dne 5. 11. 2002 a sňata dne 7. 11. 2003. Dne 31. 10. 2003 došlo Městskému úřadu Kdyně písemné podání Ing. B. H., označené jako „*přihlášení vlastníka*“. Z výpisu z katastru nemovitostí ze dne 6. 12. 2004 bylo zjištěno, že Ing. B. H. je zapsán jako výlučný vlastník pozemku parc. č. 378/2 v k. ú. Kdyně, na kterém se nachází předmětná stavba.

Stavební úřad tedy opatřením ze dne 22. 11. 2004 oznámil Ing. B. H. i ostatním účastníkům řízení, zahájení řízení o odstranění předmětné stavby. Dne 29. 12. 2004 podal Ing. B. H. žádost o změnu územního plánu sídelního útvaru Kdyně. Usnesením zastupitelstva Města Kdyně ze dne 17. 3. 2005 byla jeho žádost zamítnuta.

Rozhodnutím ze dne 14. 4. 2005, č. j. 604/04/V, nařídil stavební úřad, podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, Ing. B. H. odstranění předmětné stavby, neboť stavba byla zahájena bez územního rozhodnutí, stavebního povolení a byla umístěna v rozporu se schváleným územním plánem sídelního útvaru Kdyně. Zároveň stanovil podmínky odstranění stavby a odůvodnil, z jakých důvodů nelze stavbu dodatečně povolit. Proti tomuto rozhodnutí podal Ing. B. H. odvolání, ve kterém tvrdil, že rozhodnutí směřuje proti vlastníkovi pozemku, nikoliv vlastníku stavby, neboť v době zahájení řízení vlastníkem stavby nebyl. Odvolání žalovaný svým rozhodnutím ze dne 2. 8. 2005, č. j. RR/2244/05, zamítl. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 30. 3. 2007, sp. zn. 57 Ca 58/2005, který nabyl právní moci dne 9. 5. 2007. K otázce určení vlastnictví rozestavěné stavby *„soukromé tělocvičny“* krajský soud uvedl, že se Ing. B. H. k vlastnictví stavby výslovně přihlásil na základě veřejné vyhlášky Města Kdyně. Vyvěšením veřejné vyhlášky a následným přihlášením jmenovaného byly, podle krajského soudu, odstraněny pochybnosti, kdo je jejím vlastníkem. Pokud se Ing. B. H. přihlásil k vlastnictví stavby, pak nemůže pouhým holým a nekonkrétním tvrzením skutečnost svého vlastnictví ke stavbě zpochybňovat.

Dne 16. 11. 2007 podal proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 14. 4. 2005, č. j. 604/04/V, odvolání žalobce, jednající Petrem Jandou, jako jednatelem, přičemž v odvolání uvedl, že je vlastníkem stavby a že s ním nebylo jednáno jako s účastníkem řízení o jejím odstranění.

Na základě exekučního příkazu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 355/07/V, bylo ve dnech 20. až 23. 11. 2007 odstranění předmětné stavby zajištěno provedením náhradního výkonu v exekučním řízení.

V následně podané správní žalobě žalobce namítal, že měl být v tomto řízení podle ustanovení § 14 správního řádu a § 88 stavebního zákona účastníkem řízení, neboť se prohlásil za vlastníka předmětné stavby. Své vlastnické právo odvozuje ze smlouvy o dílo ze dne 12. 4. 1996, ve které se jako zhotovitel zavázal pro objednatele - manžele H. - provést předmětnou stavbu. Na základě této smlouvy měl být žalobce, jakožto zhotovitel stavby, jejím vlastníkem až do jejího předání manželům H. (§ 542 obchodního zákoníku). K předání stavby však nikdy nedošlo.

Pokud jde o právní hodnocení věci, krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že otázka vlastnictví předmětné stavby jím byla již dříve řešena, a to v rozsudku ze dne 30. 3. 2007, sp. zn. 57 Ca 58/2005. V nyní projednávané věci vycházel z toho, že původní rozhodnutí správních orgánů obou stupňů byla zrušena rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 6. 1998, sp. zn. 30 Ca 49/97, právě proto, že nebylo postaveno na jisto, kdo je vlastníkem předmětné stavby. Dle výpisu z katastru nemovitostí z ledna 1999 byli jako vlastníci pozemku p. č. 378/2, v k. ú. Kdyně uvedeni B. a N. H., a to

ve společném jmění manželů; předmětná stavba nebyla v katastru nemovitostí zapsána. V průběhu řízení o odstranění stavby uváděli manželé H., že nejsou jejími vlastníky. Ing. B. H. ještě před prosincem 2001 (od kdy je výlučným vlastníkem pozemku p. č. 378/2 v k. ú. Kdyně) prohlásil, že nemá žádný vztah k předmětné stavbě ani k pozemku. Petr Janda (jednatel žalobce) prohlásil, že je stavebníkem předmětné stavby a že se k věci dále nebude vyjadřovat, a to i přesto, že v uvedené době již musela existovat nyní žalobcem namítaná smlouva o dílo ze dne 12. 4. 1996. Stavební úřad přitom opakovaně místními šetřeními zjišťoval, že se na stavbě pracuje a opakovaně se snažil zjistit vlastníka předmětné nepovolené stavby. V době od 8. 7. 1996 do 23. 10. 2002 se mu vlastníka zjistit nepodařilo, přičemž žádná smlouva, s argumentací o vlastnickém právu náležejícímu žalobci, mu předložena nebyla. Stavební úřad proto správně posoudil předmětnou stavbu jako opuštěnou a dal důvodně Městu Kdyni podnět k vydání veřejné vyhlášky - výzvy ke zjištění vlastníka předmětné stavby. Jelikož se k jejímu vlastnictví výslovně přihlásil Ing. B. H., byly pochybnosti o tom, kdo je vlastníkem předmětné stavby, odstraněny. Následně bylo, v souladu s ustanovením § 18 odst. 2 správního řádu, zahájeno dne 26. 11. 2004 řízení o odstranění stavby, a to s Ing. B. H., jakožto vlastníkem předmětné stavby. Žalobce měl na základě veřejné vyhlášky stejnou možnost se přihlásit k jejímu vlastnictví, jako Ing. B. H., avšak neučinil tak. Na tomto závěru nic nemění ani fakt, že žalobce podal k Okresnímu soudu v Domažlicích žalobu na určení vlastnického práva k předmětné stavbě.

Poukazuje-li žalobce na prohlášení Ing. B. H., kterým uznal vlastnické právo žalobce k předmětné stavbě a které žalovaný nezohlednil, neuvádí, o jaké konkrétní prohlášení se mělo jednat (v odvolání poukazoval pouze na prohlášení jmenovaného ze dne 19. 11. 2007 a 12. 12. 2007). Krajský soud konstatoval, že pokud se Ing. B. H. k vlastnictví předmětné stavby přihlásil, bylo s ním vedeno řízení o odstranění stavby a bylo mu též, jako jejímu vlastníkovi, nařízeno její odstranění, nemůže již zpětně svým holým a nekonkrétním tvrzením své vlastnictví k předmětné stavbě zpochybňovat. Především pak nelze souhlasit s tím, že Ing. B. H. svým prohlášením o tom, že předmětnou stavbu vlastní žalobce, deklaroval jeho procesní účastenství, ve smyslu ustanovení § 88 stavebního zákona. Pokud jednatel žalobce, Petr Janda, pouze tvrdil, že je stavebníkem, nebylo možné z toho dovodit jeho procesní účastenství. Petr Janda, respektive žalobce, se za vlastníka stavby nikdy (ani na základě veřejné výzvy, ani v řízení o odstranění stavby) neprohlásil. Taktéž smlouvu o dílo žalobce stavebnímu úřadu nikdy nepředložil.

Za situace, kdy se Ing. B. H. přihlásil k vlastnictví stavby a v řízení o odstranění stavby své vlastnické právo k předmětné stavbě nezpochybnil, neměl stavební úřad důvod se výslovně se v odůvodnění vyjadřovat k tomu, kdo je vlastníkem předmětné stavby. Žalovaný pak na str. 5 -7 svého rozhodnutí podrobně uvedl, jak probíhalo řízení o odstranění předmětné stavby, na základě jakého důkazu (veřejná vyhláška, přihlášení se k vlastnictví Ing. B. H.) dospěl k tomu, že stavební úřad jednal s vlastníkem předmětné stavby. Ing. B. H. svůj projev vůle, kterým se přihlásil k vlastnictví předmětné stavby, nezpochybňoval ani v řízení o odstranění stavby ani v řízení soudním (sp. zn. 57 Ca 58/2005).

S ohledem na uvedené, krajský soud konstatoval, že námitka, dle které byla povinnost odstranit stavbu uložena subjektu, který nebyl vlastníkem předmětné stavby,

není důvodná. Není ani důvod zpochybňovat výzvu učiněnou veřejnou vyhláškou, jak to činí žalobce. Z textu vyhlášky je zřejmé, že při identifikaci stavby, chybí přeložka „*u*“, tedy „*u objektu*“. Z chybného označení nemovitosti ve veřejné vyhlášce nelze ovšem dovozovat pochybnost o tom, k vlastnictví čeho se Ing. B. H. vlastně přihlásil. Je zřejmé, že se nepřihlásil k vlastnictví stavby č. p. 91 „*Zámeček*“, neboť tato stavba je situována na pozemku p. č. 150/3, v k. ú. Kdyně a v době vydání vyhlášky nebyla nepovolenou rozestavěnou stavbou na pozemku p. č. 378/2. Chyba v textu vyhlášky tedy nemohla mít vliv na určení vlastníka předmětné stavby; stavba je zcela jednoznačně a nepochybně označena v rozhodnutí stavebního úřadu.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, opírající se o důvody vyplývající z ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Argumentace stěžovatele je založena na tvrzení, že krajský soud nesprávně posoudil otázku vlastnictví předmětné stavby a v návaznosti na to nesprávně aplikoval ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) a § 97 odst. 1 stavebního zákona.

Stěžovatel je přesvědčen, že rozhodnutí správního orgánu musí vykazovat náležitý stupeň jistoty v určení toho, kdo je vlastníkem předmětné stavby; tento závěr musí být logicky odůvodněn. Odkazuje na to, že v minulosti byla příslušná rozhodnutí správních orgánů nařizující odstranění stavby zrušena rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 6. 1998, sp. zn. 30 Ca 49/97, protože v nich nebylo postaveno na jisto, kdo je jejím vlastníkem. Stavební úřad následně prováděl určité kroky, na základě kterých se snažil vlastníka předmětné stavby zjistit, jeho postup však vykazoval procesní nesrovnalosti. Zde stěžovatel napadá především veřejnou vyhlášku s výzvou ke zjištění vlastníka; ta totiž, dle jeho názoru, nebyla zpracována bez chyb při identifikaci stavby. Přihlášení Ing. B. H. k vlastnictví předmětné stavby na základě této nesprávné vyhlášky nemůže samo o sobě prokazovat jeho vlastnické právo, a to především za situace, kdy existuje soukromoprávní smlouva (smlouva o dílo ze dne 12. 4. 1996), podle níž má být vlastníkem předmětné stavby stěžovatel. Posouzení toho, zda ve světle této listiny svědčí vlastnické právo Ing. B. H. nebo stěžovateli, neprovedli ani žalovaný, ani krajský soud. V důsledku tohoto postupu byla toliko založena domněnka vlastnického práva Ing. B. H. k předmětné stavbě, a to domněnka na základě formálního aktu přihlášení se k vlastnictví. Na této domněnce setrvali žalovaný i krajský soud bez zřetele na hmotněprávní podmínky nároku žalobce. Vytkl-li krajský soud prohlášení Ing. B. H., kterým ve správním řízení uznal vlastnické právo stěžovatele k předmětné stavbě, neurčitost a označil jej za holé a nekonkrétní tvrzení, pak ovšem holým a nekonkrétním bylo zcela zjevně i přihlášení se k vlastnictví na základě veřejné vyhlášky, jakož i veřejná vyhláška samotná. Z těchto aktů však žalovaný a krajský soud vycházeli jako z aktů nesporných a prokázaných.

Žalovaný tedy vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu, tj. ze stavu, který je v rozporu se skutečnostmi uplatněnými ve správním řízení ze strany stěžovatele. Tato vada je pak přítomna i v rozsudku krajského soudu, neboť ten přejal nesprávně zjištěný skutkový stav. Stěžovatel byl v důsledku nezákonného a nesprávného rozhodnutí žalovaného zkrácen na svých procesních právech v původním správním řízení o odstranění

stavby a byl zkrácen i na svých právech vlastnických, neboť v mezidobí bylo provedeno odstranění předmětné stavby.

Žalovaný se ke kasační stížnost nevyjádřil.

Osoba zúčastněná na řízení - Město Kdyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že nesouhlasí s argumentací stěžovatele, že vlastník předmětné stavby nebyl bezpečně zjištěn. Stěžovatel se ve smyslu postulátu *„bdělým náleží práva“* nemůže nyní domáhat zhojení stavu, který svým jednáním v minulosti zapříčinil. Především dodatečně předložená smlouva o dílo ze dne 12. 4. 1996 není relevantním důkazem svědčícím ve prospěch stěžovatele.

Osoba zúčastněná na řízení - Ing. B. H. se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Podstatou sporu v dané věci je posouzení, zda měl být stěžovatel účastníkem řízení o odstranění stavby, a to z titulu jeho tvrzeného vlastnického práva k předmětu řízení, tj. k nepovolené rozestavěné stavbě, situované na pozemku p. č. 378/2, v k. ú. Kdyně, u objektu č. p. 91 *„Zámeček“*. Jde tedy typicky o posouzení otázky tvrzeného opomenutého účastenství. Touto problematikou se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007 – 118, publikovaném pod č. 1838/2009 Sb. NSS, (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), ve kterém odstranil vážné rozpory, které se v dosavadní správní judikatuře objevovaly. Ve zmiňovaném judikátu je nastíněn postup pro případ, kdy se správnímu orgánu přihlásí tzv. opomenutý účastník a domáhá se svých procesních práv. V rámci svých úvah vymezil rozšířený senát dvě skupiny skutečných nebo zdánlivých opomenutých účastníků. Do prvé skupiny spadají ti, které za opomenuté považuje sám správní orgán, a do druhé skupiny logicky náležejí ti, jejichž účastenství správní orgán popírá. Především rozšířený senát vymezil dva okruhy otázek, kterými je třeba se při řešení takto nastalých situací zabývat; k tomu konstatoval, že *„v situaci, kdy opomenutý účastník řízení vystoupí teprve poté, kdy řízení před správním orgánem je skončeno rozhodnutím, jež správní orgán má za konečné a případně také pravomocné, nastávají různé varianty, kombinující jednak otázku právní, zda totiž vystoupivší osoba je nebo není skutečným účastníkem řízení, a jednak otázku skutkovou, především v tom, zda a kdy taková osoba získala dostatečný a věrohodný poznatek o obsahu rozhodnutí (nebo rozhodnutích), které bylo v řízení vydáno.“*

V nyní posuzované věci se jedná zjevně o případ, kdy opomenutý účastník vystoupil vůči správnímu orgánu poté, kdy ten již vyznačil nabytí právní moci na dotčeném rozhodnutí a současně správní orgán účastenství tohoto tvrzeného opomenutého účastníka popírá. K tomu, aby nastal skutečný spor o účastenství, je třeba jej deklarovat procesně účinným způsobem, a to např. rozhodnutím o zamítnutí odvolání pro

nepřípustnost podle ustanovení § 60 správního řádu. Přesně takové rozhodnutí žalovaného je v nyní posuzované věci předmětem soudního přezkumu. V jeho rámci musí soud nejprve posoudit, zda tu šlo nebo nešlo o opomenutého účastníka, a to podle výše předestřených kritérií. Pokud dospěje k závěru, že žalobce opomenutým účastníkem nebyl, je na místě žalobu zamítnout. Tak ostatně učinil i krajský soud v nyní posuzované věci, přičemž dospěl k závěru, že procesní účastenství stěžovatele dáno nebylo. Lze tedy učinit dílčí závěr v tom smyslu, že žalovaný i krajský soud ustali své úvahy o možném procesním účastenství stěžovatele na konstatování, že stěžovatel po právní stránce nebyl a neměl být účastníkem řízení o odstranění předmětné stavby. Z logiky věci se pak žalovaný ani krajský soud již nepouštěli do rozboru otázky skutkové, tj. zda a kdy se stěžovatel seznámil s obsahem rozhodnutí o odstranění stavby a zda v tomto kontextu podal odvolání včas.

Stěžovatel stavebnímu úřadu vytýká, že inicioval vyvěšení veřejné vyhlášky v roce 2002 ke zjištění vlastnictví předmětné stavby, a je přesvědčen, že přihlášení se Ing. B. H. na základě takové vyhlášky nemůže samo o sobě prokazovat jeho vlastnické právo. Tuto argumentaci stěžovatele nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodnou. Stavební úřad se totiž pokoušel zjistit osobu vlastníka předmětné stavby, a to z výsledků místních šetření, která se prováděla i za přítomnosti příslušníků policie. Za situace, kdy stavba nebyla zapsána v katastru nemovitostí a nikdo (včetně vlastníků pozemku, na níž se nacházela) se k jejímu vlastnictví nehlásil, nebylo možno zjistit vlastnické právo k ní jinak než dokazováním. Stavebnímu úřadu nebyla ve fázi zjišťování vlastníka předmětné stavby předložena ani žádná smlouva o dílo, která by svědčila ve prospěch vlastnického práva stěžovatele, jakkoli jednatel stěžovatele Petr Janda byl výslovně na vlastnictví této stavby při místním šetření dotazován. Stavební úřad tedy neměl na základě provedeného dokazování za zjištěné, kdo je vlastníkem stavby, proto začal s věcí nakládat jako s *věcí opuštěnou*.

Na tomto místě Nejvyšší správní soud považuje za nutné se vyjádřit k tomu, zda bylo možno předmětnou stavbu považovat za opuštěnou věc ve smyslu ustanovení § 135 občanského zákoníku, tak jak to učinili stavební úřad, žalovaný i krajský soud.

Podle ustanovení § 135 odst. 1 občanského zákoníku, v tehdy platném znění, platilo, že *kdo najde ztracenou věc, je povinen ji vydat vlastníkovi. Není-li vlastník znám, je nálezce povinen odevzdat ji příslušnému státnímu orgánu. Nepřihlásí-li se o ni vlastník do jednoho roku od jejího odevzdání, připadá věc do vlastnictví státu.* Podle odst. 3 téhož ustanovení platilo, že ustanovení odstavce 1 se přiměřeně aplikuje i na věci skryté, jejichž vlastník není znám, a na věci opuštěné. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007 – 55, publikovaném pod č. 1633/2008 Sb. NSS, se konstatuje, že opuštění věci (derelikce) představuje projev vůle vzdát se vlastnického práva, spojený s pozbytím držení věci. Aby mohlo k derelikci dojít, musí být současně splněny dvě podmínky; musí být dána vůle vlastníka vzdát se vlastnictví věci a musí dojít k jejímu fyzickému opuštění.

S ohledem na shora popsaný skutkový stav věci má Nejvyšší správní soud zato, že závěr o derelikci předmětné stavby byl ze strany stavebního úřadu předčasný, neboť nemohl mít postaveno na jisto, zda byla vůbec dána vůle vlastníka věc opustit. Faktické

fyzické opuštění předmětné stavby také stavební úřad nemohl mít bez dalšího za prokázané, neboť například ze záznamu ze dne 4. 9. 2002 vyplývá, že na místě samém bylo (za asistence policie) zjištěno, že v části stavby bylo prováděno betonování a že se v různých intervalech na stavbě objevují pracovníci, kteří provádějí stavební úpravy. Z toho Nejvyšší správní soud dovozuje, že zde byly značné pochybnosti o tom, zda se jedná o opuštěnou nemovitost, neboť jednak nebyla prokázána vůle vlastníka věc opustit a jednak nebylo dáno ani fyzické opuštění nemovitosti, což se dá odvodit z kontinuálního postupného provádění stavebních úprav. Postup stavebního úřadu byl nicméně v popsaném skutkovém kontextu zcela pochopitelný, neboť při absenci reálných možností dokazování dal alespoň cestou vyvěšení veřejné vyhlášky ke zjištění vlastníka předmětné stavby vlastníkovi možnost se ke svému vlastnictví přihlásit. Podstatné a rozhodující nicméně je, že v zákonné jednoroční lhůtě se dne 31. 10. 2003 k vlastnictví předmětné stavby přihlásil Ing. B.H., čímž své vlastnictví deklaroval a potvrdil jeho kontinuální trvání. Na tom nemohla nic změnit ani písařská chyba ve veřejné vyhlášce, spočívající v opomenutí uvedení předložky *„u“*. Předmětná nemovitost byla ve veřejné vyhlášce dostatečně identifikována a nemohlo být tedy pochyb o tom, k vlastnictví k jaké nemovitosti se Ing. B. H. přihlásil; argumentaci stěžovatele považuje zdejší soud za zcela účelovou a popírající elementární principy logiky.

Lze tedy přijmout dílčí závěr, a sice že stavební úřad podle tehdejší skutkového stavu postupoval zcela správně a logicky, pokud za vlastníka předmětné stavby považoval Ing. B. H., a to právě na základě jeho aktu přihlášení se k vlastnictví. Nejvyšší správní soud má zato, že stavební úřad ani nemohl mít rozumné důvody pochybovat o tom, že by jmenovaný nebyl vlastníkem předmětné stavby. Postup správních orgánů tak byl za tehdejšího stavu věci zcela logický, a to jak v době pravomocného skončení správního řízení (12. 8. 2005), tak i následného soudního přezkumu, iniciovaného ze strany Ing. B. H.

Stěžovatel následně v roce 2007 vystoupil vůči žalovanému s tvrzením o svém opomenutém účastenství na řízení o odstranění stavby. Své účastenství zakládal na smlouvě o dílo ze dne 12. 4. 1996, ze které má vyplývat, že byl od počátku vlastníkem předmětné stavby právě on. Své tvrzení o procesním účastenství (potažmo vlastnickém právu k předmětné stavbě) tak stěžovatel opírá o jediný důkaz, a to soukromou listinu. Tento listinný důkaz, doložený poprvé až k odvolání stěžovatele ze dne 17. 11. 2007, žalovaný vzal v úvahu, vyhodnotil jej, avšak nepovažoval jej za hodnověrný v tom smyslu, aby vyvrátil dosavadní skutková zjištění o tom, kdo je vlastníkem předmětné stavby. V kontextu celé geneze věci a toho, jak byl stěžovatel (respektive jeho jednatel Petr Janda) v celé věci zapojen (na dotazy stran vlastnictví předmětné stavby, uváděl, že je stavebníkem a že se dále nebude vyjadřovat; k vlastnictví se dříve nepřihlásil, ačkoliv s ním bylo na místních šetřeních hovořeno; pracovníci provádějící stavební úpravy na nepovolené předmětné stavbě uváděli, že pracují pro *firmu Janda*), je evidentní, že stěžovateli muselo být po celou dobu řízení zřejmé, o co se v něm jedná a jaký je účel jeho vedení (odstranění nepovolené stavby). Po zhodnocení skutkového stavu v tomto ohledu pak nelze žalovanému vytýkat, že nepovažoval smlouvu o dílo za hodnověrný důkaz, který by mohl vyvrátit původní skutková zjištění. Přihlédl-li totiž žalovaný ve správním řízení, které je ovládáno zásadou volného hodnocení důkazů (§ 34 odst. 5 správního řádu), ke všemu, co bylo v řízení zjištěno nebo v něm vyšlo najevo a jeho argumentace je založena na zásadách logiky, není soud zásadně oprávněn přezkoumávat postup správního orgánu při hodnocení

důkazů, respektive vyvodit z provedených důkazů jiné závěry o skutkovém stavu. Tento závěr se opírá o stabilní judikaturu správních soudů - namátkou lze odkázat například na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 12. 2001, č. j. 7 A 147/99 – 35 (in Soudní judikatura ve věcech správních, r. 2002) z něhož se podává, že *„[s]oud může rozhodnutí Úřadu zkoumat v mezích žaloby jen z hlediska ustanovení § 34 odst. 5 správního řádu, tj. zda žalobou napadené rozhodnutí obsahuje úvahu, na základě níž správní orgán dospěl k závěru o zaměnitelnosti či naopak o nezaměnitelnosti ochranných známek, zda taková úvaha neodporuje spisu (§ 38 odst. 6 zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách), skutkovým zjištěním a zásadám logického myšlení nebo není-li jinak vadná*". Dále k tomu z novější judikatury srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004, č. j. 5 A 106/2001 – 62, a ze dne 27. 3. 2007, č. j. 5 Afs 165/2005 - 96. Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci dospěl k závěru, že žalovaný všem uvedeným kritériím v rámci své volné úvahy při hodnocení důkazů dostál a jeho závěry proto nelze nikterak přehodnocovat. Stěžovatelova námitka, že žalovaný hodnocení otázky, komu svědčí vlastnické právo, neučinil, není důvodná, neboť žalovaný tuto úvahu provedl a zahrnul ji do odůvodnění napadeného rozhodnutí. Stejně se touto klíčovou otázkou podrobně zabýval i krajský soud, a to na str. 11 až 13 rozsudku. Právní úvahy krajského soudu pak Nejvyšší správní soud zcela aprobuje.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že v průběhu řízení před správním orgánem Ing. B. H. uznal vlastnické právo stěžovatele k předmětné stavbě, nelze než konstatovat, že je takové tvrzení neurčité, a proto jen těžko projednatelné. Stěžovatel totiž neuvádí, kdy konkrétně k takovému uznání vlastnického práva ze strany jmenovaného mělo dojít a neodkazuje ani na konkrétní listinu, která by takové uznání dokládala. Proto k této námitce Nejvyšší správní soud pouze odkazuje na to, co k ní již uvedl krajský soud na str. 12 rozsudku, s kterýmžto se plně ztotožňuje.

Lze tedy konstatovat, že žalovaný rozhodoval na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, vyhodnotil důkazy (včetně dodatečně předložené smlouvy o dílo) a pečlivě přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, přičemž postupoval v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů. Krajský soud pak posoudil v žalobě předestřené námitky po právní stránce správně a nikterak nepochybil, zamítl-li žalobu pro její nedůvodnost. Pouze pro úplnost lze připomenout, že dospěl-li krajský soud (ve shodě s žalovaným) k závěru, že stěžovatel skutečně neprokázal důvodnost svých tvrzení, z nichž dovozoval své postavení účastníka správního řízení, nebylo již z logiky věci nutné zabývat se tím, kdy se prokazatelně s obsahem rozhodnutí, proti němuž brojil správní žalobou, seznámil (viz výše zmiňované otázky, které musí být v rámci soudního přezkumu posouzeny – rozsudek rozšířeného senátu zdejšího soudu č. 1838/2009 Sb. NSS).

Pokud konečně stěžovatel uvádí, že v důsledku napadených správních rozhodnutí utrpěl majetkovou újma, neboť předmětná stavba již byla v mezidobí odstraněna, nelze než odkázat ho na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, v souladu s níž bylo především jeho odpovědností, aby hájil svá tvrzená vlastnická práva včas. Zde je třeba znovu připomenout, že stěžovatel byl rozsáhle v celé věci zainteresován po celou dobu jejího řešení. Pokud se cítil být vlastníkem předmětné stavby, měl tuto skutečnost uplatnit v reálném čase a neotálet s uplatněním svých tvrzených vlastnických práv, lhostejno zda z pouhé liknavosti, či z důvodů jiných.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu, než ji za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s. zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu právo na náhradu nákladu řízení nepřiznává.

V případě osob zúčastněných na řízení Nejvyšší správní soud odkazuje na ustanovení § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Vzhledem k tomu, že osobám zúčastněným na řízení žádné povinnosti soudem uloženy nebyly, Nejvyšší správní soud v jejich případě rozhodl tak, že nemá právo na náhradu nákladů v řízení o kasační stížnosti. Osoby zúčastněné na řízení ostatně ani nenavrhly, aby jim z důvodu zvláštního zřetele hodných bylo přiznáno právo na náhradu dalších nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2011

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu